

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

**Κριτήριο Αξιολόγησης
στη Χημεία Β' Λυκείου (προετοιμασία Γ)**

Ημερομηνία: 25 Οκτωβρίου 2020

ΘΕΜΑ Α

Στις ερωτήσεις **A1** έως και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A1.** Ποια από τις παρακάτω προτάσεις που αναφέρονται στον άνθρακα **δεν** είναι σωστή;
- α.** Υπάρχουν ανόργανες ενώσεις που περιέχουν άνθρακα.
  - β.** Το άτομο του άνθρακα έχει 3 μονήρη ηλεκτρόνια στην εξωτερική του στιβάδα.
  - γ.** Όλες οι οργανικές ενώσεις περιέχουν άνθρακα.
  - δ.** Το άτομο του άνθρακα σχηματίζει ιδιαίτερα σταθερούς δεσμούς, επειδή έχει μικρή ατομική ακτίνα.

Μονάδες 5

- A2.** Από τις ενώσεις: (I) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}=\text{O}$ (II) $\text{C}_{11}\text{H}_{22}$ (III) $\text{H}-\text{C}=\text{O}$
(IV) προπενάλη (V) C_5H_{12} $\begin{array}{c} | \\ \text{OH} \end{array}$

ακόρεστες είναι:

- α.** όλες.
- β.** οι (I), (II), (III) και (IV)
- γ.** οι (II) και (IV).
- δ.** μόνο η (IV).

Μονάδες 5

- A3.** Τα αλογονοξέα είναι οργανικές ενώσεις οι οποίες περιέχουν στο μόριό τους:
- α.** καρβοξύλιο και αλογόνο
  - β.** αλογόνο και υδροξύλιο
  - γ.** αλογόνο και αμινομάδα
  - δ.** καρβονύλιο και αλογόνο

Μονάδες 5

- A4.** Δύο οργανικές ενώσεις εμφανίζουν ισομέρεια ομόλογης σειράς, όταν έχουν:
- α.** διαφορετικό συντακτικό τύπο και ανήκουν στην ίδια ομόλογη σειρά.
  - β.** ίδιο συντακτικό τύπο και ανήκουν σε διαφορετικές ομόλογες σειρές.
  - γ.** ίδιο μοριακό τύπο, διαφορετικό συντακτικό τύπο και ανήκουν σε διαφορετικές ομόλογες σειρές.
  - δ.** διαφορετικό μοριακό τύπο και ανήκουν στην ίδια ομόλογη σειρά.

Μονάδες 5

A5. Δύο οργανικές ενώσεις X και Ψ ανήκουν στην ίδια ομόλογη σειρά. Οι σχετικές μοριακές μάζες των X και Ψ μπορεί να είναι αντίστοιχα:

- α.** 46 και 58.
- β.** 16 και 40.
- γ.** 46 και 88.
- δ.** 41 και 59.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Να χαρακτηρίσετε ως **ΣΩΣΤΗ** ή **ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ** καθεμιά απ' τις παρακάτω προτάσεις:

α. Η οργανική ένωση με συντακτικό τύπο $\text{CH}_3\text{CH}(\text{C}_2\text{H}_5)\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_3$ ονομάζεται

2-αιθυλοπεντάνιο.

β. Ακόρεστος υδρογονάνθρακας μπορεί να έχει τύπο CH_x .

γ. Αν δύο χημικές ενώσεις είναι ισομερείς προς μία τρίτη, τότε θα είναι και μεταξύ τους ισομερείς.

Να **ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΤΕ ΟΛΕΣ** τις απαντήσεις σας.

Μονάδες 6

B2.α) Να γράψετε τον μοριακό τύπο του 4^{ου} μέλους καθεμιάς από τις παρακάτω ομόλογες σειρές υδρογονανθράκων:

- 1.** αλκάνια
- 2.** αλκένια
- 3.** αλκίνια
- 4.** αλκαδιένια
(μονάδες 4)

β) Αέριος υδρογονάνθρακας Y έχει μοριακό τύπο C_2H_x . Να γράψετε τους δυνατούς συντακτικούς τύπους του Y με τις ονομασίες τους. (μονάδες 3)

Μονάδες 7

B3. Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους των χαρακτηριστικών ομάδων:

υδροξύλιο, καρβοξύλιο, αλδεϋδομάδα, κετονομάδα (μονάδες 4)

Ποια/ες απ' τις ομάδες αυτές είναι μονοσθενής/είς και ποια/ες δισθενής/είς; (μονάδες 2)

Ποιες απ' τις ομάδες αυτές είναι ακραίες; (μονάδες 2)

Μονάδες 8

B4. Να ονομάσετε τις οργανικές ενώσεις:

- α)** $(\text{CH}_3)_4\text{C}$
- β)** $\text{CH}_3\text{COC}(\text{CH}_3)_3$
- γ)** $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_4\text{CHO}$
- δ)** $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_{16}\text{COOH}$

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους και τις ονομασίες των ισομερών υδρογονανθράκων που αντιστοιχούν σε καθέναν απ' τους παρακάτω μοριακούς τύπους:

- i. C_4H_8 ii. C_3H_4 iii. C_5H_{10} iv. C_5H_{12} v. C_4H_{10}

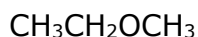
Μονάδες 15

Γ2. Η αλκοόλη Α έχει συντακτικό τύπο $CH_3CH_2CH_2CH_2OH$.

- α)** Να γράψετε την ονομασία της Α. (μονάδα 1)
- β)** Η κυριότερη χρήση της αλκοόλης Α είναι στη βιομηχανική παραγωγή του αιθανικού βουτυλεστέρα. Να γράψετε τον συντακτικό τύπο του εστέρα αυτού. (μονάδα 1)
- γ)** Σε ποια από τις επόμενες ομάδες ενώσεων, όλες οι ενώσεις της ομάδας είναι ισομερείς με την Α;

ΟΜΑΔΑ I

2-μεθυλο-1-προπανόλη

ισοπροπυλομεθυλαιθέρας

ΟΜΑΔΑ II

2-μεθυλο-2-προπανόλη

δαιθυλαιθέρας

αιθανικός αιθυλεστέρας

ΟΜΑΔΑ III

μεθυλοπροπυλαιθέρας

δαιθυλαιθέρας

ΟΜΑΔΑ IV

βουτανικό οξύ

βουτανόνη

βουτανάλη

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. (μονάδα 1)

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας. (μονάδες 4)

- δ)** 3,7 g της αλκοόλης Α διαλύονται σε νερό και προκύπτει διάλυμα όγκου 500 mL. Να υπολογίσετε την % w/v περιεκτικότητα καθώς και τη συγκέντρωση (mol/L) του διαλύματος. (μονάδες 3)
Δίνονται οι σχετικές ατομικές μάζες: H=1, C=12, O=16

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η περιεκτικότητα των αλκοολούχων ποτών σε αιθανόλη μετριέται σε αλκοολικούς βαθμούς. Οι αλκοολικοί βαθμοί ενός ποτού δίνουν την % v/v περιεκτικότητα του ποτού σε αιθανόλη, π.χ. ποτό 12° (αλκοολικών βαθμών) σημαίνει ότι περιέχει 12% v/v αιθανόλη.

Φιάλη αλκοολούχου ποτού 46° περιέχει 700 mL ποτού.

α) Πόσα mL και πόσα γραμμάρια αιθανόλης (C₂H₅OH) περιέχονται στη φιάλη με το ποτό; (μονάδες 4)

β) Ποια είναι η συγκέντρωση (mol/L) της αιθανόλης στο ποτό; (μονάδες 3)

Δύο θαμώνες Α και Β ενός μπαρ κατανάλωσαν, ο Α 200 mL κρασιού 12° και ο Β 490 mL μπίρας 5°.

γ) Ποιος από τους Α και Β κατανάλωσε μεγαλύτερη ποσότητα αιθανόλης; (μονάδες 3)

Δίνονται: - οι σχετικές ατομικές μάζες: H=1, C=12, O=16
- η πυκνότητα της αιθανόλης: ρ=0,8 g/mL

Μονάδες 10

Δ2. Το νιτρικό οξύ (HNO₃) είναι ισχυρά διαβρωτικό και τοξικό οξύ. Αραιό διάλυμα νιτρικού οξέος είναι γνωστό ως «ακουαφόρτε» (ιταλικά: acquaforte, το οποίο σημαίνει «ισχυρό νερό») και χρησιμοποιείται συνήθως στο καθάρισμα και την απολύμανση.

α) Αραιό διάλυμα HNO₃ έχει περιεκτικότητα 6,3% w/v. Να υπολογίσετε:

α₁. τη συγκέντρωση (mol/L) του διαλύματος. (μονάδες 2)

α₂. την % w/w περιεκτικότητα του διαλύματος, αν η πυκνότητά του είναι ρ= 1,05 g/mL. (μονάδες 3)

α₃. την ποσότητα, σε kg, καθαρού HNO₃ που περιέχεται σε 20000 mL του διαλύματος. (μονάδες 2)

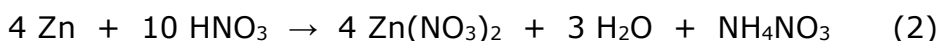
Το νιτρικό οξύ αντιδρά με όλα σχεδόν τα μέταλλα, αλλά και πολλές άλλες ουσίες.

β) Το ιωδιούχο κάλιο (KI) αντιδρά με το HNO₃ σύμφωνα με τη χημική εξίσωση (1):

Να υπολογίσετε την ποσότητα (mol) HNO₃ που απαιτείται για να αντιδράσει πλήρως με 498 g KI. Πόσα mol I₂ θα παραχθούν από την αντίδραση αυτή; (μονάδες 4)

γ) Ο ψευδάργυρος (Zn) αντιδρά με πυκνό διάλυμα HNO₃ σύμφωνα με τη χημική εξίσωση (2):

Ένα πυκνό διάλυμα HNO₃ περιέχει ποσότητα 6,3 kg καθαρού HNO₃. Πόσα mol ψευδαργύρου αντιδρούν πλήρως με το διάλυμα αυτό, σύμφωνα με τη (2); (μονάδες 4)

Δίνονται οι σχετικές ατομικές μάζες: H=1, N=14, O=16, K=39, I=127

Μονάδες 15